

ΕΝΟΤΗΤΑ 20

Ανθρώπινα δικαιώματα

A1.

1. Ατομικά
2. Πολιτικά
3. Κοινωνικά
4. Οικονομικά
5. Πολιτιστικά
6. Συλλογικά ή Τρίτης Γενιάς.

A2.

δέσμευση - β, αξίωση - α, διακήρυξη- γ, κατοχύρωση - β, καθιέρωση - β, αποκορύφωμα - α, άσυλο - γ, καταστρατηγώ - β, κανονιστικός - α, προαιρετικός - γ, αναφαίρετος - β, θεμελιώνω - α, περιχαρακώνομαι - γ, περιθάλλω - β, αναγορεύω - α

A3. α.

1. δίκαιο/δικαιοσύνη, 2. δικαίωμα, 3. αδικία, 4. αδικημένος/δικαίωση, 5. δικαιολογούμε.

A3. β.

1 - δ, 2 - ι, 3 - ε, 4 - θ, 5 - στ, 6 - β, 7 - η, 8 - γ, 9 - α, 10 - ζ

B1.

Σε καιρούς **αβεβαιότητας** ο κόσμος χρειάζεται, όχι μόνο να αγωνιστεί κατά των παγκόσμιων απειλών, αλλά και να **περιφρουρήσει** την παγκόσμια δικαιοσύνη. Τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι ένα **λάβαρο**, για να **αφυπνιστούν** οι άνθρωποι παγκοσμίως για την υπόθεση της δικαιοσύνης και της αλήθειας. Το νόημα των ανθρώπινων δικαιωμάτων είναι να αλλάξουμε τον κόσμο προς το καλύτερο. Δεν υπάρχει ισχυρότερη διεθνής κοινότητα από την παγκόσμια κοινωνία των **αλληλέγγυων** πολιτών. Μέσα από τα μέλη και τους συμμάχους της στο κίνημα των ανθρώπινων δικαιωμάτων, η Διεθνής Αμνηστία είναι **δεσμευμένη** να αναστήσει και να **αναζωογονήσει** το όραμα των ανθρώπινων δικαιωμάτων ως ένα ισχυρό **έρεισμα** για χειροπιαστή αλλαγή. Μέσα από τις φωνές και τα **οράματα** εκατομμυρίων ανδρών και γυναικών θα μεταδώσουμε ως **σκυτάλη** το μήνυμα των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

B2. α.

Παθητική σύνταξη

B2. β.

Μετατροπή σε ενεργητική σύνταξη: Με άλλα λόγια, πρέπει να καταβάλουμε συντονισμένες προσπάθειες, για να μειώσουμε την ανεργία, να δώσουμε ευκαιρίες στους νέους και να διασφαλίσουμε τα μέσα για την επίτευξή τους, να επαναπροσδιορίσουμε τους στόχους της νέας γενιάς, να μειώσουμε το άνοιγμα της ψαλίδας μεταξύ πλουσίων και φτωχών, να αυξήσουμε το βιοτικό και το εκπαιδευτικό επίπεδο των πολιτών, να στηρίξουμε το κοινωνικό κράτος, να εμποδίσουμε τη αξιοκρατία, να ενισχύσουμε τη διαφάνεια, να αμβλύνουμε τις ανισότητες, να ενσωματώσουμε τις κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες του πληθυσμού.

(Ως υποκείμενο θα μπορούσε να δοθεί και η πολιτεία/το κράτος, οπότε η σύνταξη θα ήταν: με άλλα λόγια, πρέπει η πολιτεία/το κράτος να καταβάλει...για να μειώσει...να δώσει...να διασφαλίσει...να επαναπροσδιορίσει...να μειώσει...να αυξήσει...να στηρίξει...να εμποδίσει...να ενισχύσει...να αμβλύνει...να ενσωματώσει...να καταβάλει...),

γ. β, δ, ε.

B3.

1. β
2. α: Και τα δύο κείμενα αναφέρονται στην ευρύτερη κατηγορία των κοινωνικών ανισοτήτων. Το 1ο κείμενο αναδεικνύει τη σχέση υγείας/υγειονομικής περίθαλψης και οικονομικοκοινωνικής τάξης και το 2ο τη σχέση φύλου και πολλαπλών διακρίσεων στον χώρο εργασίας.
3. α. Σωστό, β. Λάθος, γ. Λάθος, δ. Λάθος, ε. Σωστό

B4.

1. α. Αποτέλεσμα έκθεσης κατόπιν έρευνας επίσημου και αρμόδιου φορέα: «Σύμφωνα με την τελευταία Έκθεση του ΟΗΕ για την Ανθρώπινη Ανάπτυξη, ο αριθμός των υποσιτιζόμενων ανθρώπων στον κόσμο αυξήθηκε από 850 εκατομμύρια το 1980 σε ένα δισεκατομμύριο το 2011.»
β. Παραδείγματα: «δηλαδή οι φτωχοί, οι μειονότητες, οι αυτόχθονες, οι μετανάστες, οι πρόσφυγες και τα άτομα με αναπηρία»
 2. τα τεκμήρια επιβεβαιώνεται η αξιοπιστία των θέσεων της συντάκτριας, δίνεται εγκυρότητα, πειστικότητα και αντικειμενικότητα στο άρθρο.
 3. α. μεταφορική λειτουργία της γλώσσας «οι ένοπλες συγκρούσεις εξακολουθούν να μαστίζουν πολλές περιοχές»
β. συναισθηματικά φορτισμένες λέξεις «προβλήματα, κρίσεις, απογοητευτικά»
- ή
- ασύνδετο σχήμα με παράθεση των προβλημάτων «η αύξηση της φτώχειας, η έλλειψη τροφίμων, οι οικονομικές κρίσεις»
4. Πρόθεση της συντάκτριας είναι να ευαισθητοποιήσει, να κινητοποιήσει, να τραβήξει την προσοχή και το ενδιαφέρον του αναγνώστη.

B5.

1. Χρήση γ' ρηματικού προσώπου
2. Αναφορική λειτουργία της γλώσσας
3. Παθητική σύνταξη (π.χ. αποκαλούνται, απαντώνται)
4. Υποτακτική σύνδεση προτάσεων (π.χ. Καμία αντιπαράθεση δεν πρέπει να δικαιολογεί την απώλεια αθώων ανθρώπων, να καθιστά τον βιασμό αποδεκτό, ή να επιτρέπει σε μια κυβέρνηση να εκθέτει τον πληθυσμό της σε λιμοκτονία.)

Γ1.**α. ΠΡΟΛΟΓΟΣ**

Στις μέρες μας, που πολεμικές συγκρούσεις **μαίνονται** σε διάφορα σημεία του πλανήτη, γινόμαστε καθημερινά μάρτυρες σκληρών εικόνων που αποτυπώνουν την παραβίαση **θεμελιωδών** ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Παιδιά που χάνουν την παιδικότητά τους, άμαχοι που **στερούνται** την ελευθερία και την ασφάλεια, οικογένειες που ξεριζώνονται βίαια από τον τόπο τους. Τα γεγονότα αυτά μας προβληματίζουν βαθιά και μας υπενθυμίζουν πόσο **εύθραυστη** μπορεί να αποδειχθεί η ανθρώπινη αξιοπρέπεια, όταν απουσιάζει η **έμπρακτη** προστασία της. Ο **καταστατικός** χάρτης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κινδυνεύει να μείνει κενό γράμμα, εφόσον παραβιάζονται **κατάφωρα** στη σύγχρονη εποχή της εξέλιξης και της προόδου. Γι' αυτό καθίσταται **επιτακτική** η άμεση κινητοποίηση, προκειμένου να μην **καταστρατηγούνται** αλλά και να τα απολαμβάνουν όλοι οι άνθρωποι όπου γης.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η **υπεράσπιση** των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν μπορεί να θεωρείται **πολυτέλεια**, αλλά καθήκον κάθε οργανωμένης κοινωνίας. Διεθνείς οργανισμοί, κράτη αλλά και οι ίδιοι οι πολίτες οφείλουμε να **αγωνιστούμε**

ώστε η ειρήνη, η δικαιοσύνη και ο σεβασμός να πάψουν να είναι απλώς ευχές και να γίνουν πραγματικότητα. Γιατί μόνο μέσα σε έναν κόσμο που **τιμά** και προστατεύει την αξία κάθε ανθρώπου μπορούμε να ελπίζουμε σε ένα καλύτερο μέλλον για όλους μας.

Β. Τίτλος: (ενδεικτικά)

«Ανθρώπινα Δικαιώματα σε Κίνδυνο: Η Ευθύνη Όλων μας»

«Μια Έκκληση για Ανθρώπινη Αξιοπρέπεια»

«Η Φωνή των Δικαιωμάτων»

Γ2.

1, 3, 4, 5, 8, 9, 11, 13, 14, 17, 18, 19, 20

Δ1.

Η ποιήτρια, απευθυνόμενη στη Μαρία, ένα οικείο πρόσωπο που εκπροσωπεί τη νέα γενιά, εκφράζει την επιθυμία και το όραμά της για ένα μέλλον όπου οι άνθρωποι θα ζουν ελεύθεροι, χωρίς καταπίεση, φτώχεια ή ανισότητες. Οραματίζεται μια κοινωνία στην οποία θα υπάρχουν σεβασμός, δικαιοσύνη, αγάπη και δημιουργικότητα. Παρά τις δυσκολίες και τη σκληρή πραγματικότητα, τονίζει πως «σημασία έχει να παραμένεις άνθρωπος», δηλαδή να κρατάς την ανθρωπιά, την ευαισθησία και την πίστη σου στην αλλαγή.

Δ2.

Κιμενικοί δείκτες του ποιήματος και η ερμηνευτική τους προέκταση:

- α' και β' ρηματικό πρόσωπο («θυμάσαι ... που τρέχαμε») → αποτυπώνει στο κείμενο έναν διάλογο που κάνει με κάποια Μαρία σε οικείο ύφος. Και τα δύο πρόσωπα φαίνεται να διακατέχονται από θλίψη εξαιτίας των προβλημάτων των σημερινών «δύσκολων καιρών».
- Εγκλίσεις: «Άκου». «Σκέψου!» (προστακτική). «Μη βλέπεις εμένα», «Μην κλαις», (αποτρεπτική υποτακτική) «Εσύ είσ' η ελπίδα». «Θα 'ρθει καιρός που θ' αλλάξουν τα πράγματα» (οριστική για βεβαιότητα). → Το ποιητικό υποκείμενο δείχνει πιο αισιόδοξο και προτρέπει τη συνομιλήτριά του να υιοθετήσει αισιόδοξη στάση. Η ποιήτρια απευθύνεται στη Μαρία, ένα πρόσωπο που συμβολίζει τη νέα γενιά, την αθωότητα και την ελπίδα και της μιλά με τρυφερότητα και ενθάρρυνση.
- Εικόνα: «Δε θα υπάρχουνε πόρτες κλειστές με γερμένους απέξω» → για να εκφραστεί η βεβαιότητα πως τα πράγματα θα γίνουν καλύτερα, οι άνθρωποι δεν θα είναι αποξενωμένοι.
- Στίξη - μεταφορά: «Οι άνθρωποι -σκέψου!- θα μιλάνε με χρώματα κι άλλοι με νότες» για να τονιστεί η ελπίδα της ανθρωπιάς. → Οραματίζεται μια κοινωνία δίκαιη, χωρίς ανισότητες, εκμετάλλευση και αποκλεισμούς, όπου οι άνθρωποι θα ζουν ελεύθεροι, θα επιλέγουν τη ζωή τους και θα επικοινωνούν με «χρώματα» και «νότες», δηλαδή με αγάπη, δημιουργικότητα και ευαισθησία.
- Προτροπή (υποτακτική), παράθεση συναισθηματικά και αρνητικά φορτισμένων λέξεων, συνυποδήλωση: «Να φυλάξεις μοναχά σε μια μεγάλη φιάλη με νερό λέξεις κι έννοιες σαν κι αυτές απροσάρμοστοι-καταπίεση-μοναξιά-τιμή-κέρδος-εξευτελισμός για το μάθημα της ιστορίας.» → Επίταση της αισιοδοξίας ότι τα φαινόμενα απανθρωποποίησης θα εξαλειφθούν.
- Στίξη, οριστική (βεβαιότητα), α' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο [«Σημασία έχει να παραμένεις άνθρωπος». Θα την αλλάξουμε τη ζωή!] → Διαφαίνεται η ανάγκη της ανθρωπιάς αλλά και η βεβαιότητα ότι με συλλογική προσπάθεια ο κόσμος θα δει καλύτερες μέρες. Η ποιήτρια αναγνωρίζει τη δυσκολία των καιρών και τη σκληρότητα της πραγματικότητας («είναι δύσκολοι καιροί»), όμως δεν παραιτείται. Δηλώνει ότι «σημασία έχει να παραμένεις άνθρωπος», υπογραμμίζοντας την ανάγκη να διατηρηθεί η ανθρωπιά, η αξιοπρέπεια και η πίστη σε έναν καλύτερο κόσμο. Η Γώγου μας καλεί να μη χάσουμε την πίστη μας στον άνθρωπο, να αντισταθούμε στην απανθρωπιά και να πιστέψουμε ότι η ζωή μπορεί να αλλάξει, αρκεί να παραμείνουμε ανθρώπινοι και ενωμένοι.

Δ3.

Ναι, οι νέοι άνθρωποι, όταν διατηρούν την αγωνιστικότητα και την αισιοδοξία τους, μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στη δημιουργία ενός καλύτερου μέλλοντος. Με ενότητα, κοινό όραμα και πίστη στις αξίες της δικαιοσύνης και της ανθρωπιάς, έχουν τη δύναμη να αλλάξουν τα κοινωνικά δεδομένα και να οικοδομήσουν έναν κόσμο πιο δίκαιο και ανθρώπινο για όλους.

Ε1.

1. χάρη στη βοήθεια 2. το ύφος 3. ενεργού 4. ευθέα 5. Αμνηστία 6. χρήζει 7. σύσσωμης 8. δηκτική 9. αποσιώπηση 10. στην.

ΣΤ.

β. απεχθανόμαστε